

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
10 cărți celebre repovestite pe scurt / Mihai Drumeș. -

București : Orizonturi, 2019

ISBN 978-973-736-400-5

I. Drumeș, Mihail (adapt.)

82

Corector: *Carmen-Irina Floarea*

Tehnoredactor: *Puiu Enache*

Coperta: *Raluca Tudor*

Copyright – toate drepturile asupra ediției sunt rezervate
Ed. Orizonturi – București

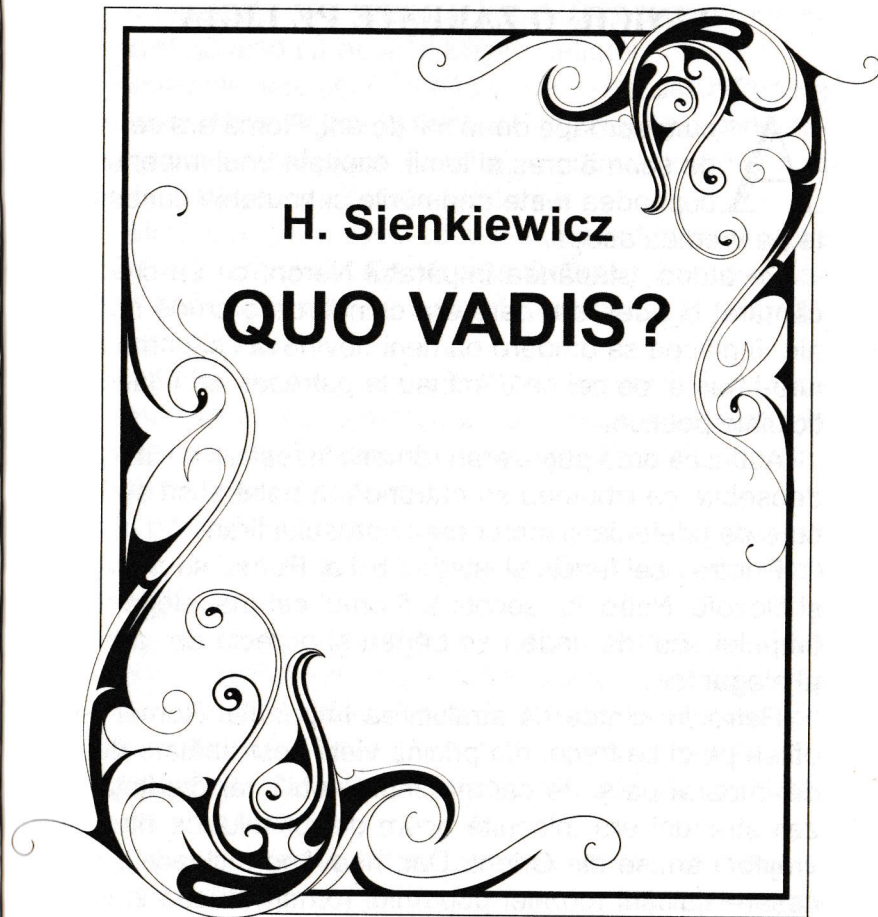
Editura ORIZONTURI – București
Bdul Libertății nr. 4, bl. 117, et. 7, ap. 20
telefon: 021.3177679, 0744531333
e-mail: orizonturi@editura-orizonturi.ro

10 cărți celebre repovestite de MIHAIL DRUMEȘ

Editura ORIZONTURI

H. Sienkiewicz

QUO VADIS?

I. VINICIU O ZĂREȘTE PE LIGIA

Acum aproape două mii de ani, Roma era cel mai de seamă oraș al lumii, capitala unui imperiu ce cuprindea toate neamurile și ținuturile cunoscute pe vremea aceea.

Pe atunci, stăpânea împăratul Neron, ce se credea cântăreț și poet, dar care era chinuit de o crudă nebunie: îi plăcea să omoare oameni nevinovați și primea în juru-i numai pe cei ce îl îmbiau la petreceri ori îi laudau ticluirile poetice.

Astfel că prea puțini erau romanii înzestrați cu însușiri deosebite ce izbuteau să pătrundă în palat și să se bucure de prietenia și încrederea fiorosului tiran.

Printre acei fericiți și isteți nobili ai Romei se număra și filozoful Petroniu, socotit a fi omul cel mai elegant al timpului său, de unde i se trăgea și porecla de „arbitru al eleganței”.

Petroniu simțea că strălucirea Imperiului Roman se ofilea pe zi ce trece, din pricina vieții destrăbălate duse de împărat ca și de cei mai mulți nobili, iar credința în zeii străbuni era înlocuită acum de tot felul de rituri și vrăjitorii aduse din Orient. Dar, neavând mijloacele necesare ridicării moralei poporului roman, ducea și el o viață destrăbălată, fără să se gândească la reînvierea virtuților, aspre și bărbătești, ce făcuseră din romani cei mai de seamă ostași ai lumii.

QUO VADIS?

Într-o după-amiază fierbinte de vară, pe când scria în odaia sa răcoroasă, unde niciun sclav și nicio sclavă nu aveau îngăduirea să intre nechemați – elegantul Petroniu se pomeni cu nepotul său Viniciu, al cărui veșmânt de cavaler roman era acoperit tot de praf.

— Iartă-mă că-ți tulbur liniștea! zise nepotul oprindu-se și gâfâind că-abia își trăgea sufletul.

Viniciu plecase din Roma în urmă cu doi ani în fruntea unei cohorte de călăreți și luptase împreună cu pedestrii mei romani, dincolo de Dunăre, împotriva hoardelor de barbari ce voiau să încalce fruntariile.

Petroniu habar n-avea că luptele de la Miază-Noapte se încheiaseră și se uita mirat la tânărul și frumosul cavaler; apoi, ridicându-se cu gestu-i măsurat, își îmbrățișă nepotul și zise:

— Știi ce bine-mi pare că te văd, Viniciu? Colbul de pe veșmintele tale de ostaș nu mă împiedică să te strâng la piept, ceea ce înseamnă că n-au pierit toate simțămintele din bătrâna mea inimă!

Și, bătând din palme, porunci unui sclav ivit în prag să pregătească la repezeală o baie vrednicului ostaș, întors din Scitia barbară.

— Pari nițel cam abătut, dragă Viniciu! se miră Petroniu, privindu-și nepotul mai cu luare-aminte. Nu cumva ești rănit? Sau ți s-a făcut vreo nedreptate pe câmpul de luptă și te-ai întors să te plângi împăratului?

Tânărul ridică ochii plini de dragoste asupra unchiului și surâse cu tristețe:

— Nu, unchiule! șopti el, așezându-se pe un scaun.

După care, privind în jur ca să se încredințeze că nu ascultă nimeni, Viniciu grăi:

— Nicio nedreptate nu mi s-a făcut! Luptele din Scitia s-au încheiat, deocamdată. Pe barbari i-am alungat

până dincolo de Nistru și cel puțin vreme de doi ani nu vor cuteza să încalce pământurile noastre. Sunt teafăr! Nicio săgeată înveninată a sciților n-a putut pătrunde prin pieptarul acesta de oțel, pe care mi l-ai dăruit în ziua plecării. Cu toate astea ai citit bine în sufletul meu, unchiule Petroniu...

Tânărul lăsă capul în jos și obrajii lui arși de soare i se roșiră deodată.

— Am înțeles! răspunse înțeleptul Petroniu și izbucni în râs. Ceea ce n-au făcut sciții călărind pe deșelate, cu săgețile lor înveninate, a izbutit o privire de patriciană: ți-a rănit inima și acum iată-te îndrăgostit!

— Nu o privire de patriciană! zise cu ciudă tânărul cavaler. Ci o sclavă! Auzi unchiule? O sclavă! Sunt fericit și totuși nu-ți închipui cât mi-e de rușine...

Elegantul Petroniu încreți fruntea:

— Nu-i o nenorocire prea mare! Te voi ajuta să o răscumperi pe sclava ta cea frumoasă.

— Nu o poate nimeni răscumpăra! Și de aceea sunt atât de nefericit! răspunse nepotul, voind parcă să-și smulgă pieptarul de oțel ce-i strângea inima.

Și cum înțeleptul Petroniu tot aștepta lămuriri, căci sclavii și sclavele în Roma se cumpărau și se vindeau cu aceeași ușurință ca oricare alte bunuri, tânărul îndrăgostit urmă:

— Fata pe care o iubesc, unchiule, e sclavă în casa lui Aulus și a Pomponiei, romanii aceia ciudați ce se poartă cu sclavii lor de parcă n-ar fi sclavi. O cheamă Ligia și nu s-a sfiit a-mi mărturisi că e fiică de rege, adusă din Frigia și că mai curând se aruncă în Tibru decât să părăsească locuința bunei Pomponia și a nobilului Aulus, care o îngrijesc și o iubesc ca pe fiica lor. Ieri am văzut-o pe Ligia când am oprit cohorta în fața porții lui

Aulus și azi îmi dau seama că fără ea viața pentru mine nu mai are nicio noimă.

— Și ce ai de gând să faci, dacă nu vom izbuti să o cumpărăm pe Ligia de la stăpânii ei? întrebă Petroniu cu o oarecare ironie în glas.

Cavalerul răspunse după o clipă de gândire, privind în jos:

— Ca să nu-mi ridic viața cu paloșul acesta, voi pleca din nou în Sciția și mă voi lăsa străpuns în luptă de săgețile otrăvite ale dușmanilor.

— Hm! Pornirea inimii tale e de-a dreptul primejdioasă! strigă Petroniu și, apropiindu-se de nepotul său, îl ridică de pe scaun și îl îmbrățișă. Pentru că te-ai înapoiat teafăr din război, nu te voi mai lăsa, nepoate, să mă părăsești din nou. Nu știu câți ani am de trăit și numai tu singur mi-ai rămas din tot neamul. Ai făcut bine că ai venit întâi la mine. Sunt încă în bună prietenie cu Neron și laudele mele îi plac încă destul de mult ca să-mi împlinească orice rugămintă.

Petroniu tăcu o clipă, apoi, gânditor, urmă:

— Spui că sclava care ți-a răpit inima e fiică de rege? Atunci nu are ce căuta în casa lui Aulus și a Pomponiei! Ea trebuie să devină ostatica împăratului. Dacă Aulus nu vrea s-o vândă nimănui, pe niciun preț, o va trimite lui Neron fără nicio despăgubire. Iar împăratul ți-o va trimite pe Ligia ție – afară numai dacă nu o va păstra printre sclavele sale. Aici e buba. Spui că Ligia e frumoasă? Dar te întreb, degeaba, din moment ce te-a fermecat, cocoșată de-ar fi, ție tot ți se pare cea mai frumoasă fată din lume!...

Și râzând, Petroniu îl duse pe nepotul său la baia pregătită de sclave.

II URSUS

În palatul lui Neron începuse banchetul la care luau parte prietenii cei mai buni ai împăratului. Petroniu îl tot îmbia să scrie o poemă despre Troia – care să întreacă epopeea marelui Homer.

— Nimic mai ușor! sări prefectul palatului care voia să știrbească puținel din gloria filozofului Petroniu. Dă foc Romei – și tu, împărate, te vei putea inspira pentru a scrie o poemă fără pereche în lumea poeziei. Căci Homer și Virgiliu au cântat numai din închipuire mărirea și căderea Troiei, pe când tu, Neron, vei vedea cu ochii tăi flăcările mistuitoare ale orașului.

Neron, cu o cunună de trandafiri așezată pe marginea cheliei, rămase pe gânduri și, ridicând cupa cu vin grecesc, strigă:

— Vă mulțumesc, prieteni, pentru sfaturile bune ce mi le dați! Văd că roiesc în jurul meu adevărați prieteni și strașnici prețuitori ai poeziei!

Sclavele aduceau mereu noi feluri de bucate la mesele de lângă paturile joase pe care se întinseseră musafirii – după obiceiul de atunci – iar cântăreții din flaut umplură sălile palatului cu sunetele lor mlădioase.

Petroniu îl zări, la celălalt capăt al sălii de ospăț, pe nepotul său Viniciu, între alți oșteni de curând întorși din Scitia, chemați de împărat la petrecere. Toți râdeau, făceau glume și se bucurau de gustul bucatelor, de aroma și răcoarea băuturilor. Numai Viniciu tăcea, posomorât, frământat de gânduri.

— Viniciu, îi șopti filozoful, fă toate pregătirile, căci Ligia va sosi până în revărsatul zorilor în casa ta.

— Cum asta? se miră nepotul, neînțelegând bine cuvintele unchiului său.

— Am vorbit azi după-amiază cu împăratul și el a trimis numaidecât la Aulus o gardă de doisprezece pretori-
eni, să o ridice pe Ligia, fiica regelui frigian, ca ostatică. Cred că fata trebuie să fie acum în odăile împărătesei. Neron n-a văzut-o încă și nici nu dorește să o vadă, așa că ia toate măsurile și trimite-o pe Ligia la locuința ta, înainte de răsăritul soarelui. Până atunci împăratul va uita cu desăvârșire de ostatica lui.

Acum Viniciu era îngrijorat de suferințele fetei, răpită de lângă Aulus și Pomponia, care o iubeau ca niște adevărați părinți. Simțămintele lui, gândul că Ligia va fi de aici înainte în stăpânirea lui, din poruncă împărătească, îl nelinișteau.

— Dacă Ligia va afla că din dorința mea a fost adu-
să la palat și înstrăinată de stăpânii ei, atât de iubitori, mă va urî! Toată viața ei mă va urî!... își zise tânărul cel îndrăgostit.

Dar încetul cu încetul, firea lui aspră de ostaș învinse și nu se mai gândi decât la fericirea de a fi stăpânul frumoasei fete.

— Ce măsuri anume să iau? întrebă Viniciu pe unchiul său, deși porunca împărătească i se părea îndesulătoare, ca nimeni din Roma să nu i se împotrivescă.

Petroniu privi în jur și, incredințându-se că toți benchetuiau, fără a lua aminte de el, zise:

— Am aflat că Aulus și Pomponia țin la Ligia mai mult ca la ochii din cap. Aulus e un bărbat blajin, dar la gândul că Ligia i-a fost luată de împărat pentru un cavaler întors din Scitia, ar fi în stare să tocmească câțiva gladiatori care să ți-o răpească și s-o ascundă undeva, departe de Roma, dacă nu chiar în vreuna din

catacombele Romei, unde se adună răufăcătorii și închinătorii zeilor din răsărit. De aceea fii cu ochii în patru, Viniciu! A doua oară nu știu dacă voi mai fi în stare să-ți dau o asemenea sclavă.

Viniciu se strecură în taină din marea sală a ospățului și repezindu-se până acasă, porunci sclavului celui mai puternic, un etiopian negru și buzat, să vină cu o lectică la palat.

— Iei cu tine câți oameni vrei, m-auzi?... îi vorbi Viniciu cu asprime. Să fii cu băgare de seamă, să nu se apropie cineva de sclava pe care o vei aduce aici! Dacă-ți scapă din mână, plătești cu viața!

Etiopianul se ploconi până la pământ și surâse sfios, cu dinții albi, semn că stăpânul lui n-avea de ce se teme și că va îndeplini întocmai porunca primită.

Viniciu se întoarse repede în palat, vorbi cu paznicul sclavelor, care avea de peste zi cuvânt din partea împăratului să-i dea ostatica frigiană, și intră iar în sala ospățului.

Cavalerul nu voia să fie de față la răpirea fetei pe care o iubea, la lacrimile ei, la furia ei — nădăjduind s-o împace mai târziu în casa lui, unde își va arăta adevăratele simțăminte și libertatea de care se va bucura, ca și în familia Aulus.

Petroniu, de la locul său, cu fruntea încununată de flori, cam amețit de băutură, privind printre gene dănțuitoarele care treceau în salturi zvelte printre mese, aruncă o privire spre masa luptătorilor de curând întorși din Scitia. Printre ei, Viniciu, nepotul său, bea și râdea acum din toată inima.

După miezul nopții, Ligia fu scoasă din încăperea sclavelor și încredințată sclavului etiopian. Fata, neștiind unde va fi dusă, începu să tremure de frică.

— Nu te teme! căută s-o liniștească sclavul lui Viniciu. Stăpânul nostru e un cavaler blând și foarte de ispravă. Pe mine nu mă bate decât o dată pe săptămână — și numai din vina mea! O dată pe săptămână vei putea răbda și tu câteva bice, nu-i așa?

Ligia tăcea și ofta cu ochii plini de lacrimi. Îi părea rău c-o luaseră de la bunii ei ocrotitori, Aulus și Pomponia și mai ales era îndurerată pentru faptul că împăratul o dăruise unuia din tagma cavalerilor, ale căror aspre purtări le cunoștea.

— Iată, stăpânul nostru n-a voit să te lase să umbli pe jos, noaptea, până la locuința lui, să-ți zdreleşti piciorușele! îi mai zise etiopianul și dintr-o mișcare o urcă în lectica purtată de patru sclavi voinici.

Ligia se lăsă dusă prin întunecatele uliți ale Romei — gândindu-se la cuvintele atât de blajine ale lui Viniciu, la privirile lui atât de duioase din ziua când îl cunoscuse și la purtarea lui de acum.

Din casa lui Aulus și a Pomponiei fusese trimisă la palat cu două fete din Cipru, care o îngrijeau ca pe o fiică de rege, dar fetele rămăseseră acum între sclavele lui Neron.

Mai avea Ligia un prieten — el se socotea sclav, pe Ursus, uriașul frigian care o crescuse din frageda ei copilărie, o ocrotise prin grădinile părintești din Frigia și o urmase când fusese luată de trupele romane.

Ursus avea o putere nemăsurată, fiind în stare să smulgă un copac din rădăcini și să doboare în luptă dreaptă douăzeci de ostași înarmați cu paloșe.

Ligia se gândea la viața ei din trecut, la toate câte o așteptau de aci înainte, când, deodată fu zguduită de oprirea neașteptată a purtătorilor lecticei.

— Stai! se auzi strigătul etiopianului.

Dar mai înainte de a-și da seama de ce se petrece în jur, fata se pomeni rostogolită pe asprele pietre ale drumului și la lumina roșiatică a făcliilor de rășină, care răspândeau un miros înecăcios, zări un uriaș încăierat cu trei sclavi ai lui Viniciu.

Era Ursus.

III LUPTA PENTRU LIGIA

Fata slobozi un țipăt de spaimă. Înțelese că Ursus venise s-o răpească și cu prețul vieții lui s-o smulgă din mâinile oamenilor lui Viniciu. Cine să-i fi dat această poruncă? Aulus și Pomponia nu s-ar fi încumetat niciodată să se împotrivescă poruncii lui Neron a cărui cruzime era cunoscută în toată împărăția.

Nu mai încăpea nicio îndoială că Ursus, amenințat acum de sulițele și paloșele grele ale sclavilor, hotărâse singur să încerce s-o scape din robie – sau să piară.

În zgomotul luptei, fata auzea gâfâitul puternic al uriașului, care doborâse la pământ trei sclavi, smulsese unuia paloșul, altuia sulița și se repezise acum asupra lecticei goale.

— Aici sunt, Ursus! strigă Ligia către frigian, căci nu era în stare să se ridice singură, să alerge spre el, să-i dea un ajutor cât de mic.

Ursus o zări de cealaltă parte la lecticei, zăcând cu picioarele și mâinile zdrelite, dar în loc să se repeadă spre ea, lovi cu sulița cele două făclii pe care le mai țineau sclavii lui Viniciu și cu paloșul se năpusti asupra etiopianului care tocmai își scotea sabia de la brâu. O beznă cruntă se lăsă pe locul luptei – și Ligia nu mai auzi

decât un răbufnit și pașii celorlalți doi sclavi care dădură bir cu fugiții.

Apoi fata simți apropierea uriașului, adu-mecă mirosul său puternic, și ca un fulg se simți ridicată de două brațe vânjoase care o puseră pe un umăr.

— Ursus, ce-ai făcut! gemu fata, ținându-se cu mâinile de capul lui pletos. Ne vor prinde! Ne vor omorî pe amândoi!...

Dar uriașul, fără a răspunde, fugea pe ulițele întunecate ale Romei, căutând parcă locurile cele mai pustii, colțurile abia cunoscute, pierzându-se printre ruinele vechilor temple, unde nici în timpul zilei nu trecea nimeni neînarmat.

Când se iviră zorile, Viniciu, fericit că o va găsi acasă pe frumoasa frigiană devenită de aici înainte sclava lui pe viață, părăsi palatul unde-și petrecuse noaptea.

— Îți mulțumesc, unchiule! îi zise lui Petroniu, la despărțire, ajutându-l să se urce în lectică.

— Viniciu, bagă bine de seamă, n-aș vrea să fiu iar nevoit să mă rog de Neron! Căci dacă îi voi cere să-mi facă încă un serviciu, n-are să mai creadă în sinceritatea laudelor mele și atunci suntem pierduți.

Nepotul se îndreptă spre locuința lui, trimițând înainte un sclav, să-i pregătească baia și o togă nouă, ca să nu se înfățișeze Ligiei ca un chefliu de rând.

Dar încă din prag, Viniciu îi văzu pe sclavii și slavele casei, aruncându-i-se la picioare, gemând, plângând, smulgându-și pletele, zgârâindu-și fața.

Un fulger îi străbătu inima ca o presimțire că se întâmplase ceva cu Ligia.

— Unde e etiopianul? întrebă Viniciu, îngălbenindu-se la față.

Și mâna lui apucă, fără să-și dea seama, biciul scurt care atârna de poartă, pentru pedepsirea sclavilor.